

Zeitschrift: Igl Ischi : organ della Romania (Societat de Students Romontschs)
Herausgeber: Romania (Societat de Students Romontschs)
Band: 48 (1962)

Vorwort: Prefaziun
Autor: Maissen, Alfons

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 15.03.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Prefaziun

Entras l' Janetga mort de prof. dr. Guglielm Gadola, ils 12 de fenadur 1961, ha igl ISCHI, organ della Romania, piars siu premurau e capavel redactur. Quella incumbensa haveva el surpriu 1945 ed entschiet sia lavur cun la 31avla annada. Onn per onn ha el rabbitschau neuadora in Ischi, e de quei eis el adina staus loschs, demai saviu accomplenir ina empermischun dada en siu intern gia 1945. En quels 18 onns ha el ediu cun sabientscha e gronda premura 18 annadas. Negins dils anteriurs redactors han «teniu stendiu» schi ditg. De stuer suandar in Caspar Decurtins, in Pieder Tuor, Ramun Vieli e Giusep Demont, ha stermentau el igl emperm bufatgamein. Mo oz astgein nus dir che professor Gadola hagi teniu quei ch'el veva empermess en sia introducziun digl Ischi 1945, era concernent qualidad e valur dellas contribuziuns. Per quella gronda prestaziun engrazia ad el la Romania ed il pievel romontsch. —

Sia lavur sco redactur ei buca adina stada mo legreibla, leva ed emperneivla, siu optimissem ed idealissem denton pli fermes e gronds che tuttas adversitads. Siu tschaffen de realisar e crear era senza paregl. En quei senn s'exprima el 1959, en in mument ch' el patertgava seriusamein d'abdicar de redactur: «Malgrad tut astgel jeu silmeins dir d'haver giu grond tschaffen de rimnar, redeger e de scriver per part mez igl Ischi ils davos 15 onns.» — Da lura enneu ein aunc 3 annadas s'emplunadas vitier.

Senza dubi ha prof. Gadola capiu de dar agl Ischi in'atgna tempra. De quella nota personala ch'el leva imprimer agl Ischi ei gia la tschontscha en sia introducziun de 1945: «Era jeu vi far il miu per tener il carr sin quella via. Mo da l'otra vart vegnel era jeu a dar sapientivamein mia tempra allas eventualas annadas, che jeu hai l'honor d'edir.» Gadola era memia creativs ed originals en sia producziun litterara per buca ira la via fixada. Sias ordvart numerusas historias e raquintaziuns, sias contribuziuns de critica litterara, la stedia stenta en favur della tradiziun populara e culturala, sias extendidas biografias de prominents Romontschs constitueschan oz ina imposanta ed impurtonta, gie marvegliusa ovra d'ina veta cumpleina e secomplenida. Senza en-

trar en quest liug pli detagliadamein en siu operar, astgein nus
gia oz numnar sia prestaziun litterara ed artistica ina bravura!

Il mument della mort de prof. dr. G. Gadola era la mesadad
dil manuscret digl Ischi pli u meins prompt per la stampa. Las
tschun contribuziuns dil redactur stevan bein en retscha, han cas-
schunau entginas controllas e revisiuns de tempra ortografica. Pli-
ras autras lavurs han caschunau in bionton lavur. Prof. Gadola
vess giu caschun la stad ed igl entir atun digl onn 1961 per com-
pletar il manuscret tenor siu giudicament e per dar las davosas
barschunadas e scultridas allas lavurs prevedidas. Quei ei deplo-
rablamein buca stau concediu ad el. —

La nova suprastonza, elegida da s. Stiafen 1961 a Glion, ha
saviu destinar pér all'entschatta 1962 in redactur ad interim. Sis
meins eran spirai avon ch'il manuscret arrivi els dretgs mauns.
El ei vegnius surdaus al sutscribent senza neginas midadas, senza
indicaziuns, senza intervegnir la veglia precisa dil redactur. Era
quei fatg ha engreviau la lavur. Nuotatonmeins essan nus ira la-
dinamein alla lavur. Disturbis nunprevedi, incaps tecnicos ed
auters han adina puspei retardau considerablamein la comparida
de quei organ della Romania. Quei ei denton de pintga muntada.
Igl ISCHI arriva! . . . e nus vein absolutamein negin dubi ch'el
plagi perquei meins e seigi meins beinvesius e beneventaus ch'
antruras. Professor Gadola ei en siu davos ISCHI, quel dil grond
comiau, amplamein presents cun siu anim, cun spért ed olma. De
quei dattan perdetga sias davosas historias e raquintaziuns! Tut
sias qualitäts de scribent e litterat vegnan danovamein e duble-
giadamein alla surfatscha, sia aveina humoristica che schendra
inschignusas storgias e stuccas, sia tempra edificonta, sia facul-
tad de sesurvir della tradiziun orala, de superstiziuns per demon-
strar la realitad humana, savens criua e seriusa, en untgidas in-
teressantias cun surprisas, en menadas enviers il patratg della fin
e svaneivladad de tut il terrester, fagend diever d'expressiun lit-
terara de fina tristezia e d'encarschadetgna. —

Professser dr. Guglielm Gadola ha adina vuliu scriver per il
«pievel», mo per il pievel romontsch. A quella devisa eis el staus
fideivels, ed il pievel al qual el ha dedicau tut sias forzas vegn a
retscheiver siu davos sinzur litterar cun veneraziun ed engrazia-
ment! —

Alfons Maissen